

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rakocsi-utca 20. sz. Telefonszám 300
Kéziratok nem adódnak vissza.
Hirdetések arányban szerint.

Braunstein Illés.

(W.) Hullay József és Kiss József cipőfelsőrészkesztő segédek, budapesti lakosok a múlt év végén, mikor beállt a szigorú tél, a Népszavában annyiszor és oly maró színekkel megfestett proletáryomor minden borzalmával, betevő falat nélkül maradtak. Kopott ruhában, dideregve rótták a főváros utcáit műhelytől műhelyig s mindenütt egy kis munkáért könyörögtek s a munkaadók mindenütt félve csukták be előttük az ajtót, mintha belpoklosokat láttak volna bennük.

Mily rettenetességet követhetett el ez a két nyomorult, kiknek fejére az éhhalál, vagy a megfagyás ítélete volt kimondva. A családjukról, az éhes gyermekek sirásáról, a szobáról, ahonnan már minden a zálogházba vándorolt, az ajtó, az ablak nyílásain beordító fagyos szélről nem is beszéltek. Ha nem vagytok „bigottak“, vagy pardon „elfogultak“, még kulturátokban is olvashattatok ilyen dolgot Bródi Sándorok könyveiben, meg a Csizmadia Endrék versei között. A különbség csak az, hogy ezeknél a képzelet, no meg a szépen csengő honorárium festegette meg a ríktó képeket, míg Hullayéknál az eleven nyomor szoritotta össze csontos ujjával az éhezők torkát.

A gyilkost, ha kiszabadul börtönéből, ha megjavul, visszafogadja a társadalom. Hullay és Kiss még munkát sem kaptak. Pedig előbbi munkaadójuk bizonyítványt állított ki nekik, hogy a legmegbízhatóbb és legszorgalmasabb munkásai voltak.

De hát akkor miért bocsátotta őket szélnek télviz idején?

Mert másként ő is becsukhatta volna virágzó üzletét és elmehetett volna koldulni, vagy lopni, vagy a becsület útján éhenhalni. Mert Braun-

stein Illés és társai, a szakszervezeti tanács kimondta rá a bojkottot. Kimondták pedig rá azért, mert Hullayt és Kisst nem rugta ki az első felszólításukra üzletéből.

Nagy bünt követtek el ezek a szerencsétlenek. Megbocsáthatatlant. Nem fizettek elő a Népszavára! És Hullay — Uram bocsá! — még azzal is tetézte gonoszságát, hogy Marmor Manó szakszervezeti! választmányi! tagot, mivel ez őt sértő kifejezéssel illette, becsületsértésért feljelentette. Ugy-e kedves magyarom, te — akinek fejébe Weltner Jakab szerint pálcával verik be az iskolában, hogy van egy jó Isten, aki még azoknak is meg tudott bocsátani, akik őt keresztire feszítették — te sem hallottál még ilyen megbocsáthatatlan nagy bűnről. Ilyen égbekiáltó nagy bűn után nem is lehet csodálkozni, hogy mikor ez a két megtévelyedett sirva jelent meg a szakszervezeti választmány előtt, mikor megígérték, hogy nemcsak előfizetnek a Népszavára, hanem az előfizetési díjat is lefizetik egész júniusig visszamenőleg, — még akkor sem bocsátottak meg nekik. Braunstein Illés és társai hajthatatlannak maradtak azokkal szemben, akik elég merészek voltak a becsületükben gázoló Marmor Manót bíróság elé citalni.

Csak egy szerencsésük volt Hullayéknak, hogy van ennek a Bródiéktól szerencsésen lecsépett és a „művelt“ világ előtt nevetségessé tett államnak ügyes ügyvédje, aki kisütötte a bojkottra, hogy az bizony csak egyszerű zsarolás és van bírósága, amely Pető Sándor és Ladányi Armin szocialista ügyvéd urak fényes ékesszólása dacára volt bátor hat-hat havi börtönre ítélni Braunstein Illést és társait: Illést, Feldmannt és Marmor.

Tanulhatsz ebből kedves magyarom. De szolgálhatok neked még egy

tanulssal. Te például el sem képezed, mikor a Pesti Hirlap, Pesti Napló stb. lapok hasábjain holmi oroszországi üldözésről olvasgatsz nagy egykedvűen, hogy mindebből mennyi baj származhatik reád. Ime, ezt a Braunstein Illést is, aki oroszországi, balti származású és illetőségű s akit most a bíróság kitiltó ítélettel el fog tőlünk rabolni, mondom ezt a Braunstein Illést is azok a kegyetlen orosz hazaffyas bandák verték ide a nyakunkra. És ha ezután a fentemlített és egyéb finom lapokban talán arról olvasol, hogy itt-ott „butító“ szerzetes rendek akarnak letelepedni, hogy fiaidat a bűnről, a hazaffyságról tanítsák és Weltner Jakabék csalhatatlanságát tagadják, ébredjen ám fel a te liberális gondolkodásod és tiltakozz e merénylet ellen mindhalálig, mert ha kulturáltak akarunk lenni, nem tanítórendekre, hanem oroszországi martirokra, Braunstein Illésekre van szükségünk.

Mükedvelői előadás

az orsz. kath. nővédegyesület javára
Bácscon.

Igen kedves és sikerült mükedvelői előadást rendezett a bácsi szünnepokat élvező ifjuság a következő műsorral:

A kath. nővéde egyesület ismertetése.

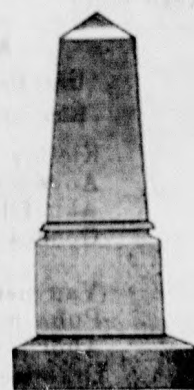
Irta és felolvasta: Dr. Hannig Györgyné.

Van nekünk egy ragyogó szép városunk, neve Budapest. Ha egy vidéki ember felrándul oda, azt hiszi, hogy ott minden csak fénylik, hogy ott mindenki csak kacag, ott talán nem is ismerik a könyveket. Igen a szórakozást, élvezeteket kereső emberben méltán keltheti ezt a benyomást, hisz annyi ott a mulatóhely a szórakozni vágyók számára. De akik nem az élvezeteket hajhásznak Pesten, akik megfigyelni mennek az ottani életet, hamar be fogják látni, hogy nem minden csak fénylik, találni ott nagyon sok sötétet, nem is mindenki boldog, nem mindenki kacag, nagyon is sokan ismerik a sóhajt, a könyveket. De ne higgyék, hogy

Szükség esetén tekintse meg
Gebauer és Tumbász
sirkő-raktárát

első kör, Wesselényi-utca 148. szám,
mely gazdagságával és változatosságával tűnik ki.

csupán testi nyomort fognak találni Pesten. Nemosak éhezést, fázást, megtalálni ott a lelki nyomort, a bűnt, a szennyet is.

Van egy szép gyümölcsfánk, nemes gyümölcsöt termő, mi magunk szemeztük, védtük, gondoztuk. Egyik virágos ága kihajlik a szűk kis kert alacsony kerítésén a poros utcára. Egy kegyetlen durva kéz letöri a virágos ágat s oda veti az utca szennyes porába s kegyetlenül össze tiporja azt.

Ugye megkönnyezzük a megsonkított fát, s a porba tiport virágot?

Van egy boldog, puha, meleg családi fészek, ártatlan gyermekeséggel, kikbe a szülő maga oltja a jónak, nemesnek magvát, ő védi, gondozza ápolja azt.

De szegény a szülő, kicsiny neki a falu kenyérkeresetre szoruló gyermekei részére, felüzi a megélhetés szívének egy hajtását a fővárosba. Amde a ragyogó fővárosban lelketlen kezek a szegény falusi vadvirágot letörik s midőn erényeitől megfosztva tehetetlen ott vergődik a szegény teremtés az utca porában, kacagnak áldozatuk fő ött.

Vajjon ne sirassuk e meg, ezt a porba tiport virágot?

Hány és hány ártatlan leány kerül föl Pestre homlokán az anyai csókkal, megáldva az apa dolgos kezétől, fülében a csengő, imára szóló harangszóval, s megtér, hitétől megfosztva. Beteg test és lélekkel.

Hogy a sok virághervadásnak, liliumhullásnak elejét vegyék, Pesten megalakult az orsz. kath. nővédegyesület. Tagjai közt ott láthatók országunk főpapjai, mágnásnői, előkelő hölgyei ép úgy, mint bármely polgári család jószívű nője.

Védelmet nyújt ezen egylet az uri családok gyermekétől kezdve az egyszerű munkás- és cseléd leányig.

Van neki otthona „Margit otthon” címen, ide tanuló leányok, tanítónőket, hivatalnoknőket vesznek fel.

A Hermina otthonban csekély 35 koronáért kapnak szerényebb fizetéssel bíró tanítónők, ovónők stb. teljes ellátást. Van munkásnő otthona, hol bármely munkakörben dolgozó leányok havi 30 koronáért teljes ellátást, de nemcsak ellátást, védelmet nyernek s nem kénytelenek elhervadni a fényes, ragyogó Pest bűnös légkörében.

Uj Pesten cseléd otthona is van. Rákosszentmihályon üdülő otthona, beteges, gyengélkedő leányok részére.

De a kath. nővédegyesület nem csak a jók megmentésén fáradozik. Az ő működő tagjai a szeretetben tovább mennek, leszállnak ők a bűnösök közé is, akiket a törvény elítelt, a társadalom kivetett magából. Megalakították a fogház missiót. Eljárnak a fogházakba, a rabnőkhöz, ott lelki megújodásukat segítik elő. Sőt nemcsak fogságuk alatt támogatják őket, hanem utána is gondoskodnak arról, hogy legyen megélhetésük. A bűnös ifju leánykák javításával is foglalkoznak, erre is van otthonuk a Bethóniai szeretetház.

Az ő jellegük az Isten Megváltó ezen szava. „Nem azért jöttem a földre, hogy elítéljem az embereket, hanem hogy megváltsam”. Ime most befejeztem ismertetésemet s át adom nektek a szót kedves gyermekeim. Ti, kik ismeritek az otthon bűnös légkört, édes melegét szavajátok, daloljátok, mutassátok be szerény tudománytokat, én remélem megindulnak a jóságos szívek s sok sok fillér fog gyűlni az országos katolikus nővédegyesület nemes céljaira.

A program második pontja a következő volt:

Alkalmi vers.

Irtá: Dr. Hannig Györgyné.
Elmondta: Gebauer Olga.

Kicsiny leány vagyok
Anyám szeme fénye,
Akit félve öröz
Gondos áldott lelke.

Van nekem otthonom
Puha meleg fészke,
Ahol a szüleim
Orkődnek felettem.

De van sok kis leány
Szép Magyarországra,
Kire nem vigyázhat
Az édes mamája.

Kenyéret keresni
Messze földre mennek,
Fájáról letépett
Virágszálak lesznek.

Ki védi meg őket
Élet viharától,
Az emberi szívnek
Bujától, bajától.

Megvédi majd őket
Az a nemes egylet,
Amely célul tüzte
A leány védelmet.

Adakoztatok hát
Ti jóságos szívek,
Az országos nemes
Nővédő egyletnek.

Itt közöljük az ismertetést:

Piros hajnal hasadtával. Irtá Gracza János. Elmondja Gebauer Ervin.

Arva leány. Irtá Petőfi Sándor. Elmondja Birli Mariska.

A zsúr. Magánjelenet. Irtá dr. Hannig Györgyné. Előadja Kobetics Nusi.

A Hazáról. Irtá Petőfi Sándor. Szavalja Hannig Károly.

Lucrézia Borgia Donizettitől. Isten ved. . . Rozsabokorban. . . Cimbalmos előadja Ackermann Katica.

Kik a boldogok. Párbeszéd. Irtá dr. Hannig Györgyné. Előadják Kobetics Nusi és Ackermann Laura.

A jó barátok. Dialog. Irtá dr. Hannig Györgyné. Személyek: Halmay Sárika. Ackermann Laura, Szentirmay Zoltán, Hannig Károly.

A legszebb májusfa. Irtá Pósa Lajos. Elmondja Ackermann Laura. A nagy templom mellett. Irtá Pósa Lajos. Elmondja Topalics Margitka.

Hódolat a tavasznak. Előkép. Személyek: Tavasz Kobetics Nusi. Rózsa, Ackermann Katica. Arvácska Topalics Margitka. Margareta Gebauer Olga. Liliom Ackermann Laura.

Az országos katolikus nővédegyesület javára 278 korona tiszta jövedelem jut. Köszönet a nemesszívű adakozóknak.

A nemesmiliticsi plébános választáshoz.

Nyilatkozat.

Csak most jutott tudomásomra, hogy a „Zombor és Vidéke,” a „Bácsmegyei Függelék” s a „Bácskai Hírlap” a nemesmiliticsi plébánosválasztással foglalkozva azt írják, hogy a választás körül lelkiismeretlen simonizálások történtek.

Feltételezem, hogy a nevezett lapok tudósítója becsületes ember és nem a kisebbségben maradt pártbosszujából vetette nyilvánosság elé ezen infamáló súlyos vádat; ugyanazért felszólítom: álljon elő csak egyetlenegy bebizonyított simoniakus esettel is s én kötelezem magamat, hogy a nemesmiliticsi plébániáról Litvay Péter javára lemondok.

Dr. Vidákovich Pál,
megválasztott nemesmiliticsi
plébános.

Lesz-e választás a betegsegélyzőben?

A jakabok rettenetesen erőlködnek, hogy jakabtestvért válasszanak a betegsegélyző igazgatójává. Minden jakab és zsidóérdek összefogott a jakabért meg a zsidóért, akik a fővárosi jakabcsordából akarnak Szabadkára küldeni, mert az itteni munkásság még nincs eléggé megjakabosítva.

Pedig hát a választást egyelőre nem is

lenne szabad megejteni. Nem pedig azért, mert a betegsegélyző igazgatói állása véglegesen szervezve nincs, s ezen állás fizetését kiutalni a jogérvényben lévő rendelet értelmében nem szabad.

Tudja-e azt az elnök igazgató ur, azt nem firtatjuk. Feltételezzük róla, hogy tudja. Ha azonban a jakabok és zsidók által annyira befolyásoltatni engedné magát, hogy a választást megtartja, akkor az érvényben lévő rendelet értelmében ő meg az igazgatóság a saját zsebéből fizesse a jakabdirektort, ne pedig a munkások és a munkaadók pénzéből.

A rendelet ugyanis határozottan kimondja, hogy ily szervezeten állások be nem tölthetők, s ha mégis betöltendék, ekkor az anyagi felelőség az igazgatóságot terheli. Feltételezzük az elnök-igazgatótól, hogy mint mindig, ugy ezen esetben is érvényt tud szerezni a rendeletnek.

Lefoglalt lisztzállítmány.

— A szegény ember kenyere. —

A nagy drágaság sehol sem érezhető oly nyomasztólag, mint a lisztáraknál. A mindennapi kenyér legszükségesebb tápláléka a szegénynek, a gazdagnak egyaránt. A kedvezőtlen termésállítások miatt pedig egyre feljebb és feljebb megy a kenyér és a liszt ára, úgy, hogy mind nehezebb és nehezebb a betevő falatot megszerezni.

Es mégis akadnak lelketlen kufárok, akik ezt a megélhetéshez feltétlenül szükséges élelmicikket is meghamisítják. Mi lesz velünk, ha a szomorú állapotokat még ilyen körülmények is súlyosbítják? Mit eszik a szegény ember!

Az eset különben a püspökladányi állomáson történt. Nagyváradról négy vagon lisztzállítmány érkezett oda, amelyet gyanusnak találtak s megvizsgáltak. Kíűnt, hogy az egész szállítmány finom gipszporral van keverve.

Azonnal értesítették a dologról a püspökladányi csendőrséget, amely a szállítmányt lefoglalta és a nyomozást megindította.

De mi lesz a büntetésük ezeknek a bitangoknak? Ot nap?

Rückwärtskonzentrierung.

Megemlékeztünk vasárnapi számunkban arról a két helyi lapról, amely jónak látta egy szerencsétlen káplán bajából kifolyólag a szabadkai papságot meggyanusítani és gyűlöletteljes hangon írni a katolikus papságról általában.

Ez a két lap mai számában kijelenti, hogy eszeágában sem volt a szabadkai papokat bármivel is vádolni, meg lévén győződve a papság korrektségéről.

Jellemző ez a kijelentés. Bizonyára nem iparkodtak 48 óra alatt meggyőződni arról, hogy amit irtak, az téves volt. Tudták ők ezt 48 óra előtt is. Amde 48 óra előtt céljuknak megfelelőbbnek tartották, hogy a papságot vádolják, meggyanusítsák.

Ezen jellemző esettől kifolyólag a közönség megítélheti, mennyiben irnak azok a lapok közérdekből, mennyiben sugalmazza őket az igazságszeretet?

H I R E K.

Tájékoztató.

Július 18. A kath. legényegylet táncfőzéréje az egyesület dísztermében.

Augusztus 1. Az ipartestületi dalárda zártkörű táncvigalma az ipartestület helyiségében.

Munkaközvetítés.

Flutanonközvetítés. Az újvidéki iparosmesterekhez négy évi teljes ellátásra díj nélkül közvetítés helyett az Újvidéki Keresztény Szociális Egyesület. Szobafestő segéd munkára ajánkozik, cím a kiadóhivatalban.

Rövid és divatárú-üzletbe egy segéd alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban.

— Szép példa. Szinte megszoktuk már, hogy amikor a katolikus ügyek felkarolásáról van szó, Vidákovich Miklós bécstóvárosi esperes plébános nevével találkozunk az

első helyen. Most újabb áldozatkészségéről kell beszámolnunk, mert amint értesülünk, a katolikus sajtóegyesületnek 1000 koronával dísztagjává lett. Ehhez valóban nem kell kommentár, mert e nemes tett önmagát dicséri.

— **Juliális.** A palánkai katolikus legényegyesület 11-én fényesen sikerült juliális rendezett a vasuti parkban. Az amugy is vidám hangulatot nagyon emelte az, hogy szünet közben a kitűnően vezetett és gyakorlott templomi teljes énekkar a park közepén levő verandás dombról szebbnél-szebb magyarosabbnál magyarosabb nép- és hazafias dalokat adott elő kiváló művészi precizitással. Szünni nem akaró taps és „hogy volt” kiáltások volt a jutalom. Tiszta jóvődelem 115 korona. Az énekkarnak és az igazságtelt felülfizetőknek ez uton is hálás köszönetet mond az elnökség.

— **Látogatás a szabó-tanfolyamon.** Tegnap Majland György ipartestületi elnök Gstalter és Andrassy Sándor előljárásági tagok meglátogatták a szabó továbbképző tanfolyamot s a tanulmányi előhaladás fölött nagy elismerésüknek adtak kifejezést.

— **Adakozó község.** Titel község az ottani gör. kel. szerb hitközségnek még 1873-ban 194 fél, a róm. katolikusnak 1875-ben 71 fél, az ág. evangélikusnak pedig 1897-ben 30 hold réti földet adományozott és pedig előbbieknél tulajdonjogilag, az utóbbinak a megyei új gyakorlat szerint hasznélvezetileg. Később, a hitközségek kérelmére 1903-ban elhatározta, hogy ha réti földek a volt csajkás községekre lesznek telekkönyvezve, (mert ez per tárgyát képezte) a hitközségeket a szerbeknek nyújtott segély arányában az 1900. évi orsz. népszámlálás adatai alapján újból segélyezni fogja. Ezt a segélyt a község, más szükségletek figyelembe vételével a napokban részben megszavazta s a kath. egyház újból 50, az evang. 10, a reform 6, az izraelita 5 hold réti földet kap egyelőre hat évi hasznélvezetre, ha nem lesz, mint jelenleg nincs községi pótdadó. Sőt később, ha lehet, ismét segélyezi az egyházakat. Szép példa, hogy a dúsjövedelmű csajkás rét, mint nemzeti vagyon, kulturális célokat is szolgáljon.

— **Eljegyzés.** Andrassy Sándor, helybeli iparos eljegyezte özv. Szebený Károlynét.

— **Végrehajtói választás.** Folyó hó 6-án tartotta meg Koller Oszkár bácsalmási járás agilis főszolgabírája Jánoshalma községben a végrehajtói választást. Több pályázó volt akik közül ifj. Csonka József helyettes végrehajtót választották meg egyhangulag.

— **Az alkoholstatisztika.** Az igazságügyminiszter rendeletet adott ki valamennyi fogház vezetőségének, készítsenek statisztikát, hogy a fogházlakók között hány a megrogzított alkoholisták és hány az alkoholelleses. A szabadkai ügyészség fogházában most foglalkoznak a statisztika összeállításával.

— **Országos vásárok.** Tiszakálmánfalván az országos vásár július 18-án és 19-én lesz. Opécskán 24, 25 és 26-án. Kecelen pedig 18-án és 19-én. Vészmentes helyről minden állat felhajtható.

— **Kigyuladt vasuti kocsi.** Nagy riadalmat keltett tegnap délelőtt, hogy a Szegedről Szabadka felé haladó személyvonat Horgos állomás körül a nyílt pályán hirtelen megállott; az utasok rémülten ugráltak ki a kocsikból, mert nem tudták mi baj lehet. A vonat pedig azalatt a legkomolyabb veszélytől menekült meg, mert amint a Kamarás-erdő állomást elhagyta, az egyik másodosztályú kocsi utasai észrevették, hogy a mozdony erősen szikrázik, majd nyomában közvetlen közelről fojtó füstszag áradt. Egyik utas felment a régi fajta fékező fulkéba, a honnét világosan látta, hogy a kocsi födele áttűzesedett s a vonat gyors haladása következtében támadt erős légáramlat már-már lángra lobbantja a kezdődő tüzet. Nyomban a vészfékhez rohant, megrántotta azt s a következő pillanatban óriási rázkódással megállott a vonat. A mozdonyról gyorsan vizet hoztak és a már lánggal égő kocsitét erő-

sen megöntözték. Így a komolyabb veszedelmet sikerült elhárítani. A vonat pár pernyi késéssel folytatta útját s 9 óra után berobogott Szabadkára, ahol megállapították, hogy a tűz a mozdonyból kipattant szikráktól támadt.

— **Lopott liba, kacsa, tyúk stb.** Özv. Nemes Danielné szül. Boda Ilona bajai vasalónő feljelentést tett a csendőrségen szomszédjára, Kiss Józsefné ellen, aki a lopásoknak egész sorát követte el. Így ellopott egy tyukot, mikor azt szomszédja kereste, letagadta. Később azután levágta a lopott tyukot és elfogyasztotta. Egy ízben becsalt egy malacot az udvarára, azt Nemesnével együtt meghízaltta és közösen elfogyasztották. Harmadszor egy liba tévedt be Kissné udvarára, azon ismét közösen osztzkodtak. 4-szer három darab hizott libát terelt be udvarába Kissné, azok közül kettőt budapesti rokonának küldött, kettőt ő maga fogyasztott el. 5-ször 3 kacsa tévedt az udvarába, azokat elrejtette egy hordó alá és később eladta. Gyulai Jánosnétól egy tyukot lopott, azt levágta és Nemesnével elfogyasztotta. Egész télen Gyulainé fűkamráját dézsmálta. Legutóbb pedig behatolt az ablakon át Gyulainé szobájába, a honnan különféle ruhaneműeket vitt el. A ruhaneműek fölött azután összeveszett Nemesnével az enyveskező Kissné, ezért jelentette őt fel a csendőrségen.

— **A cselédlány és büntárs.** Hajdukovics Ilona 14 éves bajai leány fiatal kora dacára már is mélyen süllyedt a bűnben. A leány elszegődött Somodari Antal 73 éves szeremlei utcai lakoshoz cselédnek. Mikor a napokban az öreg gazda lefeküdt, a leány nadrágjának zsebéből kivett egy 20 és egy 10 koronás aranyat. Másnap hasonló módon ellopott gazdájától egy tíz koronás bankjegyet. A leány a lopott pénzt megosztotta özv. Dragics Józsefné szül. Közép Erzsébet 35 éves budapesti illetőségű bajai asszonnyal. Majd elment Bokalovits János korcsmájába és Budapestre akart elutazni hajóval. Somodari feljelentést tett a tolvaj cseléd ellen a csendőrségen, ahol a leány beismerte bűnét azzal, hogy őt özv. Dragicsné beszélte rá a lopásra. Bevallotta továbbá, hogy a megmaradt pénzen zöld hajkenőcsöt, papucsot, hajasbabát, cukrot, pénztárcát, papírdobozt és még hasonló holmikát vett. Öt korona 86 fillért még nála találtak a csendőrök. Özv. Dragityné azzal védekezik, hogy nagy nyomorba jutott két kis gyermekével és ez készítette őt a bűnre. A tolvaj cselédlányt a csendőrség letartóztatta, Dragicsné ellen pedig orgazdaság miatt indítanak eljárást.

— **Lopott az állomás felvigyázó?** Balaton Károly bácsbokodi állomásfőnök panaszt tett a csendőrségen, hogy Kornet József állomás felvigyázó jogtalanul bement a jégycikló irodába. Az iroda asztalról egy értékes revolvert és töltényeket akart elvinni Kornet, de a főnök észrevette, amire az állomás felvigyázó lármázni kezdett. A főnök erre két rendőrrel bekísértette Kornetot.

— **Eladó kerékpár.** Egy jókarban lévő erős, könnyen járó kerékpár jutányos áron eladó. Megtekinthető a szerkesztőségben (IV. kör, Rákóczy-utca 20.)

Verekedés a korcsmában.

— Aki szódásüveggel verekszik. —

— Saját tudósítónktól. —

Regőcéről véres verekedésről ad hirt tudósítónk. Egy bognár mester szódásüveggel összevert egy már éltesebb földmivest előzetes összeszólalkozás után.

Az eset a következőképp történt: Tóth Dénes 42 éves regőcei földműves Brandener József korcsmájába tartott tegnap este kilenc óra tájban.

Az utcán találkozott Pál István 21 éves bognárral és Pécsi István 28 éves földmivessel. Tóth már régi haragosa Pálnak, ezért most ittas fővel összeszólalkoztak, Tóth ököllel mellbe vágta haragosát, azután beszaladt a korcsmába.

Pál és Pécsi utána mentek és az ivóban Pál egy szódásüveget kapott fel, azzal fejbe ütötte Tóthot, aki a súlyos ütés miatt azonnal a földre bukott. Pál ekkor odaszólt Pécsinek, hogy „no most üsd, nem apád” és ütötték is a földön fetregő Tóthot. Pécsi egy vastag bottal ütötte, ahol érte, Pál pedig patkós csizmájával rugdosta. Tóth a brutális verekedésben fején, hátán, oldalán és karján súlyos testi sérüléseket szenvedett.

A községi rendőr értesítette a csendőrséget az esetről, amely megindította a nyomozást.

A két brutális legény azzal védekezik, hogy Tóth őket le akarta szurni, azért verték meg.

Mindkettőt feljelentették a szabadkai kir. ügyészségnél.

Fontos minden vendéglős, korcsmáros és szőlőtulajdonosra a

Bornyilvántartási könyv.

10 iv terjedelmű keménykötés, utasítással együtt, ára 2 kor. 10 fillér.

Kapitál Krécsi A. Nándor ügytörésztudósítónak

Szabadkán, Deák-utca, Kiskápolnával szemben.

Telefon 2-83.

IRODALOM.

— **Bácsbodrogvármegye monografiája.** Ennek a hatalmas munkának második kötete jelent meg a könyvpiaccon dr. Borovszky Samu szerkesztésében s az országos monografiatársaság kiadásában 249 képpel és 70 műemlékkel. A kötet igen alapos forrástanulmányok alapján tárgyalja a vármegye történetét az egyházak viszonyait a megyében, a vármegye közoktatásügyét, mezőgazdaságát, állattenyésztését, erdőgazdaságát, vízműveit, iparát, kereskedelmét és közlekedését. Különösen alapos és érdekes a történeti fejezet. A 616 lapon írt szövegű kötet két külön fejezetet szentel a megye irodalmi, tudományos és művészi kiválóságai és a nemes családok ismertetésének.

Az irodalmi és közéleti kitűnőségek között számos a bajai származású. Bendó Imre és Girk György pécsi püspök, Bogdánovics Lucian szerb patriárka, Mészáros Lázár a szabadságharc hadügyminisztere, Tóth Kálmán a költő, Türr István tábornok, Felekiné Munkácsi Flóra a színművésznő, Platz Bonifác főigazgató és író, Jelki András a XVIII. századbeli kalandos utazó mind Baja város büszkeségei.

A megye irodalmi férfiai között tisztes helyet foglalnak el Magyarász Ferenc és Bellosics Bálint a monografiának buzgó munkatársai. A megyei nemesi családok sorában találjuk a bajaiak közül az Allaga, Ambrózovics, Boróczy, Greguss, Kerék, Parcsetics, Piukovics, Tomcsányi és Vojucics családokat. A már korábban megjelent első kötettel együtt a munka 66 koronáért rendelhető meg.

Könyvek, zeneművek, papíráruk, író- és rajzszerkek!

Jogi, politikai, közgazdasági, szépirodalmi, társadalomtudományi könyvek **havi részletfizetésre.**

Irodai és levélpapírok, egyszerű és díszes írószerek, ugyiszintén minden más irodai cikke nagy választékban.

Ügyvédi könyvek, izléses kiviteli nyomtatványok és írógépkellékek.

Legalkalmasabban beszerezhetők:

HEUMANN MÓR

könyv- és irodai cikke kereskedésében Szabadkán, Fő-tér, Rádics-féle ház a (Szent-háromsággal szemben).

Interurbán telefon-szám: 85.

Szerkesztői üzenet.

Ker. fogy. szöve. Csantavér. Vukovich Gerő férfi divat- és rövidáru üzlete Szabadka.

Keresztények csak keresztényeknél vásároljatok

Az Országos Katolikus Szövetség Máriacelli zarándoklatának tervrajza.

A nagyobb kegyhelyek zarándoklatának rendezésére és ellenőrzésére alakult és a magas Püspöki Kar által megerősített Zarándok bizottság folyó évi aug. 11-19. illetve 16-19 napjain Nagy-Máriacellbe vezet zarándoklatot. A zarándokot két csoportja között lehet választani.

I. CSOPORT.

Aug. 14-én, szombaton reggel 6 órakor külön hajón indul Budapestről, a Petőfi térről. A vidékről 13-án este érkező utasokat, ha lakásuk nem volna, a hajón még azon este elszállásolják. A hajó egyik terme kápolnává alakították, hol az uton misézni és a szentségekhez járulni lehet.

Aug. 15-én ünnepi istentisztelet. Megérkezés Marbachba délelőtt 10 órakor, honnét körmenetben **Mária-Taferlre** indulnak. 11 órakor szent mise. Délután ünnepi ajátosságok. Éjjeli szállás (kényelmes szállók).

Aug. 16-án. Reggeli ajátosság után visszatérés Mariabachba, átkelés kompon a Krummussbaumi vasútállomásra, honnét különvonaton **Rosenau**-ba érkezik. A vasútállomástól körmenetben a **Sonntagsbergre** (Szentháromsághegy) délben megérkezik Délutáni ajátosságok. Éjjeli nyugvás az ottani szállókban.

Aug. 17-én kora reggel körmenetben visszatérés a rosenau vasútállomáshoz, honnét különvonaton Amstettenen keresztül **San Pölten**-be érkezik délelőtt 11 órára. Itt érkezik be a külön zarándok csapat is, mely augusztus 16-án vonaton indul Budapestről.

Étkezés után 12 órakor külön vonaton **Máriacellbe** indul az egyesült zarándok csapat és megérkezik fél 5 órakor. Ünnepélyes bevonulás a kegytemplomba, hol még azon este megkezdődnek a bucsu-ajátosságok és a lelki gyakorlat.

Aug. 18-án reggel közös szent áldozás, 9 órakor ünnepi istentisztelet és az elmélkedések folytatása, keresztút. Délután a város megtekintése. Este bucsuzó-ajátosság után különvonaton indulás **San Pöltenen** át **Kremsbe**, hol a zarándoklat egyenesen külön hajójában tér nyugalomra.

19-én egész nap ajátosságok a hajón. Kiszállás reggel **Pozsonyban** a koronázó templom meglátogatására. Délután **Esztergomban** a bazilikában fényes **Szent-István-ünnep**.

Megérkezés este a **Petőfi-térre**. A szent Ferenciek templomában hálaadás.

Ezen hat napos út költségei:

I. oszt. I. oszt. vasuton I. oszt. hajón 65 K
II. oszt. II. oszt. vasuton I. oszt. hajón 50 „
III. oszt. III. oszt. vasuton II. oszt. hajón 33 „
IV. oszt. III. oszt. vasuton III. oszt. hajón 26 „

Ezen árak csak a hajó és vasuti jegyek megváltását foglalják magukban. Étkezését és szállását mindenki maga fizeti.

II. KÜLÖN CSOPORT.

Azok, kik az utat rövidebb idő alatt kívánják megtenni, külön csoportot alakítanak és indulnak:

Aug. 16-án a Szent Ferenciek templomából. Budapest keleti pályaudvarból **Bruck-Wien**, **San Pöltenen** át utol érik aug. 17-én délelőtt 11 órakor az első csoportot és azokat felvéve különvonaton érkeznek **Máriacellbe** és azontúl a két zarándok csoport egyesülve végzi ajátosságait és **Kremsből** szintén hajón tér haza.

Ezen három napos út költségei:

I. oszt. I. oszt. vasuton, külön ágy a hajón 65 korona
II. oszt. II. oszt. vasuton I. oszt. hajón 50 korona
III. oszt. III. oszt. vasuton II. oszt. hajón 32 korona.

Ezen árakban a **máriacelli szállás** is belefoglaltatik.

A rendezőség azon utasok számára, kik teljes ellátást is kívánnak, azt I. osztályon

napi 7, a II. osztályon napi 5 koronáért az egész uton biztosítja.

A zarándoklatra aug. 1-ig kell jelentkezni az Országos Katolikus Szövetségnél (Budapest, IV., Ferenciek-tere 7. sz.) A jelentkezők világosan értesítsék az irodát arról, vajjon a hat napos, vagy a külön három napos utat kívánják-e igénybe venni és hogy élelmezésükről a vezetőség gondoskodik-e, vagy maguk költségén kívánnak ellátásban részesülni.

A jelentkezéskor a teljes költséget is be kell küldeni.

A zarándoklat vezetősége nagy gondot fordít a hívek lelki gondozására és az egész idő alatt ajátosságokat és lelki gyakorlatot végez. Fővezetők **Szentiványi Károly**, az Orsz. Kath. Szöv. igazgatója, **P. Buttykay Antal**, sz. ferencendi házfőnök és **Guba Pál** kegyesrendi áldozópap, kiknek a zarándoklatban résztvevő számos pap segítkezik.

A palicsi halászháznál 200 métermázsja jég eladó.

A jég tetszés szerint hazaszállítható vagy ott a helyszínén a jégveremben felhasználható. 910-2-1

Üzleti portál ujjonan berendezve jutányosan eladó.

Cím a kiadóban. 909-5-2

Kunbaján (Bács-Bodrog megyében) eladó egy

jóforgalmu, verseny nélküli

fakereskedés

Bővebbet a tulajdonostól Kunbaján.
902-10-3

Kereskedelmít

kitűnő sikerrel végzett leány
gépírói, könyvelői vagy levelezői
állást keres. 908-6-2

Felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

26 és fél kapa szőlő

kézpénzért

azonnal eladó.

Azelőtt **Kuluncsics Jásó-féle** szőlő, közel a városhoz.

Bővebbet a szerkesztőségben.

Hirdetéseket jutányos áron felvesz lapunk kiadóhivatala

Rákóczi-utca 20. szám.

Egy ház eladó!

Van benne egy nagy bolthelyiség,
a hol italt is mérhet.

A házat mielőbb át lehet venni.

Ugyanott egy jó

oséplőgép is
eladó. 809-20-5

A cséplőn új ponyva van és egy bódé is van. Rögtön lehet vele osépleni.

Tudakozódni lehet:

Szabadkán, VI. kör,
Prágahid-utca 638. szám alatt.

Sirkőüzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy 1908. évi szeptember hó 1-től VI. kör, Gréczl-utca 168. sz. saját házamba helyeztem

sirkő-, kőfaragó-műhelyem
és szobrászati műtermemet.

Felhívom a n. é. közönség becses figyelmét mielőtt máshol sirkövet vásárolna, tekintse meg alólírott nál, s meg fog győződni, hogy a legjutányosabb árban vásárolhat nálam.

Készítek carrarai márványból, hazai fehér és vörös márványból és természetesből sirköveket, uti keresztet, Szentháromságot, oltárt, kálváriát, szenteltvíztartót és e szakmába vágó összes munkákat.

Elvállalok épületmunkákat gránit-, márvány- és természetesből, úgy házdiszítást, ornament-munkákat kőből vagy gipszből, továbbá elvállalok régi sirkövek becsesítését, régi sirköveken betűvését, régi sírfeliratok megaranyozását valódi arannyal a legjutányosabb árban.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradtam

alázatos tisztelettel

Egy tanonc felvétetik. **KOVÁCS LŐRINC,**
kőfaragómester.

Lakás és raktár: VI. kör, Gréczl-u. 168. sz.
757-55 saját ház.

Csak akkor vegyen zongorát,

ha megtekintette **Raab Károly**
hangszerésznek

zongorarakatárát.

Megtekinthető **Novotny Károly** megbízottánál **Szabadka, Rákóczi-u. 13. szám** alatt, ahol harmoniumok, harmonikák stb. kaphatók. Elsőrendű zongora hangoló és mindenféle hangszerek javítása eszközöltetik. 901-2

Széchenyi István

épület- és butorasztalos
Szabadkán,

Damjanich-utca 102. szám alatt (Lévay-ház)
Zöldfa-korcsma.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, u. m.:

ebédlők, fogadótermek, hálószobák, dolgozószobák teljes berendezése a legegyszerűbbtől a legmodernebb kivitelben. 907-5-2

Egy tanonc ugyanott felvétetik.